

Paral·lelitzar

Paral·lelitzar o fer paral·lel?

ÀREA TEMÀTICA: **Terminologia. Indústries diverses**

ÀREA TEMÀTICA: **Llengua. Morfologia**

TÍTOLS ASSOCIATS: **paralelitzar, parallelizzare, paralléliser**

DATA D'ACTUALITZACIÓ: 02/12/2002

SOLUCIÓ: **Paral·lelitzar**

ARGUMENTACIÓ:

El capítol 46 de la Nomenclatura aranzelària que supervisa l'Idescat fa referència a manufactures d'espart i cistelleria. Hi ha una etiqueta, relativa al codi 4601, que parla de "matèries trenables, trenes i articles similars de matèries trenables, teixits o paral·lelitzats en forma plana, fins i tot acabats (com ara estoretes, estores i canyissos)". El dubte plantejat és si el verb "paral·lelitzar" està ben format en català o s'ha de canviar per una altra cosa.

Aquest verb no apareix al diccionari normatiu (DIEC), ni al *Gran diccionari 62* (GD62), ni al *Gran diccionari de la llengua catalana* (GDLC), ni tampoc al Cercaterm del Termcat. És, de fet, un derivat de l'adjectiu "paral·lel -a", al qual s'afegeix un element propi de certs verbs (-itzar). Aquesta terminació o sufix prové del llatí *-izare*, que vol dir 'convertir en', a partir de la qual s'han format derivats del tipus *nacionalitzar, aleatoritzar, trimestralitzar, diagonalitzar, factoritzar...* Ens podríem plantejar, d'altra banda, si de *paral·lel* es pot passar directament a un verb acabat en *-ar* (*paral·lelar*). El verb *paralelar* castellà el trobem només documentat en el diccionari de la Real Academia, però amb un valor més aviat general ("parangonar, comparar, hacer paralelo"). En canvi, en la majoria de textos consultats de diversos organismes i entitats, ens apareix com a forma d'ús majoritari "paralelitzar".

Si consultem altre llengües, trobarem que en francès fan servir *paralléliser*; l'anglès, segons el *Merriam-Webster's Unabridged Dictionary*, *to parallelize*; l'italià, segons el *Zingarelli 2001*, emprà la forma *parallelizzare*. En català es documenta, per mitjà del Corpus Textual de l'IEC, la forma *paral·lelitzar*, extreta d'un exemple de Josep Pla (*Quadern gris*): "Si fos possible de *paral·lelitzar* les coses que us convindria recordar...". A internet en podem trobar usos tècnics, concretament de l'àmbit informàtic, com ara "les directives de paral·lelització en els bucles" o també en medicina, i concretament en odontologia, com ara el "paral·lelitzador dental" (castellà *paralelizador dental*; francès, *paralléliseur dentaire*; anglès, *dental surveyor*).

Sembla, doncs, que no hi ha cap inconvenient lingüístic per fer servir en català el terme *paral·lelitzar*, a partir de *paral·lel*; té un ús general, però sobretot tècnic; permet fer derivats, com ara el substantiu *paral·lelitzador* documentat al Cercaterm i, a més, en diverses llengües l'estructura derivativa del terme és molt similar.